

ÇOCUK KİMDİR?

5237 sayılı Türk Ceza Kanununun (TCK) 6/1-c maddesi uyarınca 18 yaşını doldurmamış kişi çocuktur. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun (ÇKK) 3/1-a maddesi uyarınca daha erken yaşta ergin olsa bile, 18 yaşını doldurmamış kişi çocuktur.

ÇOCUK İHMALİ NEDİR?

Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) 1999'da yaptığı tanıma göre; çocuğun sağlık, büyüme ve gelişmesini olumsuz olarak etkilenmesine neden olan her türlü fiziksel ve/veya duygusal, cinsel, ihmal veya ihmale neden olacak ticari reklam amaçlı ya da diğer bütün etkileme şekilleri de dâhil olmak üzere her türlü tutum ve davranışlara maruz kalmasıdır (Krug ve ark., 2003:9).

- Çocuğun duygusal gereksinimlerini karşılamamak
- Çocuğu n kişisel bakımını yapmamak, yapmasına izin vermemek
- Çocuğun açlık durumu, sağlıklı beslenmemesi, gıda ihtiyacını imkanlarınca karşılamamak
- Çocuğun tıbbi gereksinimlerini karşılamamak
- Çocuğa zarar verecek durumlarda gözetimsiz/ denetimsiz bırakmak
- Çocuğu eğitim hakkından mahrum bırakmak

Hangi Durumlarda İhmalden Şüphelenilmelidir?

- Çocuk mevsim normallerine göre veya temiz giyinmiyorsa
- Alkol veya madde kullanımı varsa
- Aşırı kilo kaybı varsa
- Tıbbi destek alamıyorsa

FİZİKSEL İSTİSMAR

Bir erişkinin itaati sağlama, cezalandırma ya da öfke boşaltma amacı ile elle ve/veya aletle çocuğun vücudunun herhangi bir yerine iz bırakmayacak şekilde şiddet uygulayarak çocuğa bir zarar verilmesidir. Bu dövülme, yanma, ısırılma vb. yollarla olabilir (SHÇEK, 2009).

DUYGUSAL İSTİSMAR

Çocuk ve ergenin kendisini (bedenini ve kişiliğini) olumlu biçimde algılamasını, değerlendirmesini ve geliştirmesini engelleyici her türlü olumsuz uyarıyı kullanmayı, onu duygusal boyutta etkileyecek her türlü davranışı sergilemeyi (Aydın, 1997; Kulaksızoğlu, 2005), kasten acı çekmesine neden olmayı, zihinsel kötü muameleyi ve çocuğun duygusal iyi ruh halini tehlikeye atmayı içeren davranışlar, duygusal istismar olarak ele alınmaktadır (Trickett ve ark., 2009).

CİNSEL İSTİSMAR

Bir çocuğa karşı cinsel haz amacı güdülerek zorla veya kandırılarak yahut fiziksel ya da psikolojik baskıya maruz bırakarak gerçekleştirilen her türlü cinsel davranıştır.

- Temas yolu ile(özel bölgelere dokunma /dokundurtma)
- Sömürü yolu ile (çocuğun pornografiye veya fuhuşa zorlanması)

- Teşhircilik, röntgencilik
- Cinsel içerikli konuşmalara maruz bırakma
- Erken yaşta baskı ile evlendirilmesi

Çocuklar Neden Söyleyemez?

- Aile içi iletişimsizlik sebebiyle anlatamayabilir
- Maruz kaldığı davranışı anlamlandıramayabilir
- Tehdit /şantaj/baskı altında olabilir
- Kendisine inanılmayacağını düşünebilir
- Utanabilir, kendisini suçlayabilir

Anlaşıldığında Ne Yapılmalıdır?

- Çocuğun anlattıklarının doğruluk ve yanlışlığı sorgulanmadan dinlenmelidir.
- Çocuğun güvenliği sağlanmalıdır.
- Fazla bilgi almak adına yönlendirici sorular sormaktan kaçınılmalı, çocuğun anlattığı kadarıyla ilgilenilmelidir.
- Çocuk sakince dinlenmeli ve tepki vermekten(sözel, duygu ve mimik) kaçınılmalıdır.
- Gerekli yerlere beklenmeden bildirim yapılmalıdır. Bildirim her vatandaşın yasal görevidir.
- Cinsel istismara maruz kalma durumunda çocuğun banyo ve kişisel bakımı yaptırılmamalı, kıyafetleri yıkanmadan temiz bir poşete koyularak 72 saat içerisinde yetkililere ulaştırılmalıdır.

İSTİSMARIN ETKİLERİ

Çocukluk döneminde karşılaşılan istismar yaşantısı hangi istismar türü (fiziksel, duygusal, cinsel istismar ve ihmal) olursa olsun kişinin hem çocukluk döneminde hem de yetişkinlik döneminde bedensel, ruhsal, sosyal ve akademik başarısını olumsuz bir biçimde etkilemektedir. Bu yıkıcı etkilerden bir kısmı aşağıda belirtilmiştir.

Benlik saygısının azalması	İlaç ve madde bağımlılığı
Psikososyal travma	Kronik sağlık problemleri
Kaygı bozuklukları	Post travmatik stres
Öğrenme problemleri	Anhedoni (daha önceki mutlu olduğu aktivitelerden zevk alamaması)
Düşük okul başarısı	Sorunlarını şiddetle çözümlenmeye çalışma
Suç davranışı gösterme	Çaresizlik ve umutsuzluk
Saldırgan davranışlar	Depresif ruh hali
Okuldan atılma	İçe kapanma
Okuldan kaçma	Özkıyım girişiminde bulunma
Antisosyal davranışlar	Konuşma bozukluğu
Evden kaçma	Hijyen azlığı
Tikler	HIV taşıyıcısı olma riski
Uyku bozukluğu	Çocuğun cildinde çürük, sıyrık, yara, yanık ve haşlanma izi, iskelet yapısında ya da iç organlarda yaralanma

SUSMA! İHBAR ET!

- Türk ceza kanununa göre suçu bildirmemek suçtur.
- Suçu bildirmeyen kişi kamu görevlisi, adli, kolluk veya sağlık mensubu ise ceza oranı artmaktadır.
- İhbarda bulunurken talep etmeniz durumunda kimliğiniz gizli kalabilmektedir.
- Bildirim bir suçlama değildir; durumun soruşturulup değerlendirilmesi için yapılmış bir taleptir.

ÇOCUK İSTİSMARI BİR SUÇTUR. BU SUÇA ORTAK OLMAYIN ÇOCUKLARINIZA İSTİSMARDAN KORUNMA YÖNTEMLERİNİ ÖĞRETİN!

Yardım Alabileceğiniz Birimler:

- Baroların Çocuk Hakları Komisyonları
- Cumhuriyet Savcılığı ve Çocuk Mahkemeleri
- Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)
- Alo 183
- 155
- 156

İHMAL VE İSTİSMARINI ÖNLEME

AİLELER İÇİN BİLGİLENDİRME

**SEYDİ ALİ REİS MESLEKİ VE TEKNİK
ANADOLU LİSESİ**

Rehberlik Servisi